

Grön omställning kräver
rätt kompetens på rätt plats

Sveriges
Ingenjörer

Historiska industrisatsningar på grönt stål och batterier i Norrbotten och Västerbotten hotas av kompetensbrist. Ingenjörslönerna i de två länen är lägre än i resten av landet. 60 000 ingenjörer i Sverige, och 3 000 i de aktuella länen, kan med bättre lön och villkor lockas till arbeten på annan ort. En attraktiv arbetsgivare har förmågan att locka till sig de ingenjörer som står bakom många av de innovationer som är själva förutsättningen för att företagen ska vara konkurrenskraftiga och kunna förverkliga den gröna omställningen.

Skriften sammanställd av:

Konkurrenskraftiga löner och villkor

1 000 miljarder kronor kommer att investeras i Norrbotten och Västerbotten de kommande 20 åren.¹ Satsningarna som görs av bland annat Northvolt, LKAB och H2 Green Steel är av stor betydelse för att Sverige och andra delar av världen ska nå uppsatta klimatmål.² Betydelsen för välbefindandet i länen är dessutom mycket stor.

Flera utmaningar återstår innan produktionen kan starta: miljötillstånd, lokal acceptans och tillgång till el. Dessutom är tillgången på rätt utbildad kompetens central. Enbart industriföretagen i länen bedömer att de behöver rekrytera 25 000 personer inom en femårsperiod,³ varav en stor del ingenjörer.

Efter pandemin har distans- och hybridarbetet blivit vardag, och en majoritet av ingenjörerna vill fortsätta arbeta på distans i någon grad. Därmed är det inte längre av avgörande betydelse var arbetsplatsen ligger för den ingenjör som söker jobb. Möjligheten ökar att hitta ett utvecklande arbete med högre lön när hela Sverige är en möjlig arbetsplats.

En studie från Sveriges Ingenjörer visar att 60 000 ingenjörer kan tänka sig att byta arbetsgivare om lönen är 10–15 procent högre och om det finns en flexibilitet i varifrån arbetet utförs. Samtidigt är lönerna i landets norra delar signifikant lägre än i övriga Sverige. Ingenjörer tjänar i dag upp till 24 procent mindre om de arbetar i Norrbotten eller Västerbotten, jämfört med de som arbetar i Stockholm.⁴

Industrierna i Norrbotten och Västerbotten är inte de enda som söker ingenjörer. Om arbetsgivare i landets norra län ska ha en chans att dels behålla de ingenjörer som redan bor och verkar här, dels locka ingenjörer från andra områden, så behöver löner och arbetsvillkor vara konkurrenskraftiga.

---

¹ <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/norrbotten/storstasning-25000-fler-invanare-i-norr>

² <https://www.swedishmininginnovation.se/sv/news/norrbottens-och-vasterbottens-betydelse-for-global-gron-omstallning-uppmarksammas-i-ny-oecd-studie-pa-gruvor-och-mineral/>

³ <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/norrbotten/storstasning-25000-fler-invanare-i-norr>

⁴ <https://www.sverigesingenjorer.se/aktuellt-och-press/nyheter/Lonerna-for-ingenjorer-varierar-kraftigt-i-landet/>

Den gröna omställningen i Norrbotten och Västerbotten

Bakom de stora investeringar som görs i Norrbotten och Västerbotten står i huvudsak ett antal industriföretag som var för sig eller i samarbete genomför industrisatsningar på exempelvis fossilfritt stål, grön eldistribution och batteritillverkning:

H2 Green Steel beräknas skapa 1 500 arbetstillfällen⁵ och göra investeringar på 30 miljarder kronor i Boden.⁶

LKAB gör investeringar i verksamheten på 15–20 miljarder kronor under lika många år.⁷ Bolaget behöver nyanställa 2 000–3 000 personer som arbetar med byggprojektering och anläggning.⁸

SSAB satsar på fossilfri stålproduktion och de strategiska investeringarna väntas uppgå till 45 miljarder kr fram till år 2030.⁹ Bolaget ser utmaningar på ingenjörssidan; främst specialister inom automation och digitalisering.¹⁰

Northvolt ska bli Västerbottens största privata arbetsgivare på bara några år och beräknas anställa 3 000 personer i Skellefteå. Det behövs därför arbetskraft i alla funktioner, inte minst ingenjörer.¹¹

Boliden behöver anställa 100 medarbetare årligen, för ersätta pensionsavgångar och för att nya kompetenser behövs i takt med utvecklingen.¹²

Satsningarna är av enorm betydelse för Sveriges klimatomställning. Bara genom HYBRIT-projektet kan Sveriges koldioxidutsläpp minska med 10 procent.¹³ Investeringarna placerar Sverige i framkant och har stor betydelse för konkurrenskraft och välbefinnande.

---

⁵ <https://www.h2greensteel.com/fragor-och-svar>

⁶ <https://www.dn.se/ekonomi/h2-green-steel-har-sakrat-stalordrar-for-100-miljarder-scania-en-av-kunderna/>

⁷ <https://www.lkab.com/sv/nyhetsrum/nyheter/upp-mot-3-000-nya-jobb-och-omfattande-investeringar-till-malmfalten/>

⁸ https://www.svensktnaringsliv.se/sakomraden/utbildning/rapport-stort-kompetensbehov-for-att-klara-klimatutmaningen_1175886.html

⁹ <https://www.ssab.com/sv-se/nyheter/2022/01/ssab-planerar-fr-nytt-produktionssystem-i-norden-och-tidigareligger-den-grna-omstllningen>

¹⁰ <https://www.nyteknik.se/karriar/jatteutmaningen-rekrytera-25-000-till-industrisatsningar-i-norr-7025950>

¹¹ <https://www.ingenjoren.se/2021/06/08/nya-grepp-kravs-for-att-sakra-kompetensen-i-norr/>

¹² <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vasterbotten/huggsexa-om-arbetskraften-i-norra-sverige>

¹³ <https://www.hybriddevelopment.se/en-fossilfri-framtid/kraften-i-ett-starkt-samarbete/>

Redan före dessa satsningar har länens ekonomi varit stark, med landets andra¹⁴ respektive femte¹⁵ högsta bruttoregionalprodukt. Norrbotten hade år 2020 landets högsta varuexportvärde per invånare och under åren 2016–2020 landets största ökning av exportvärde.

Industrierna kommer att behöva anställa mängder av ingenjörer, forskare och driftarbetare. Det skapar i sin tur behov av mer personal inom vården och skolan, bland leverantörsföretag och inom tjänstesektorn.

Arbetsförmedlingen prognostiserar en stark utveckling för jobb i norra Sverige och bedömer att behov av arbetskraft finns inom alla områden såsom vård och omsorg, undervisning, data/it, transport och industriell tillverkning.¹⁶ Luleå tekniska universitet har på uppdrag av Region Norrbotten och Länsstyrelsen i Norrbottens län tagit fram en analys som visar att det samlade rekryteringsbehovet fram till 2030 beräknas till cirka 51 000 anställningar.¹⁷

Trots stark ekonomi och gröna investeringar har Norrbotten utmaningar med befolkningstillväxten. Under de senaste 25 åren har folkmängden i länet minskat med 5,5 procent¹⁸ och enligt SCB:s prognos ska befolkningen fortsätta minska med drygt 5 procent, eller 12 900 personer, fram till år 2040. I Västerbotten prognosticeras befolkningen under samma period öka med 3,4 procent eller 9 400 personer – men det är en blygsam ökning i jämförelse med prognosen för riket om 8,9 procent.¹⁹

Behovet av ingenjörer hos de satsande industrierna är stort. Samtidigt är tillgången begränsad. Arbetslösheten bland Sveriges Ingenjörers medlemmar var i april 0,9 procent. Det är den lägsta noteringen under det senaste decenniet och dessutom sjätte månaden i rad som arbetslösheten är under en procent.²⁰

Ingenjörers goda arbetsmarknad har haft en positiv effekt på lönerna. Privatanställda civilingenjörer hade en löneökning på 4,1 procent under 2020.

Men de regionala skillnaderna är stora. Ingenjörernas löner i Norrbotten och Västerbotten är lägst respektive näst lägst i landet: 17 respektive 24 procent lägre än lönerna i Stockholm.²¹

---

¹⁴ <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/nationalrakenskaper/nationalrakenskaper/regionalrakenskaper/pong/statistiknyhet/regionalrakenskaper-2019/>

¹⁵ <https://tillvaxtverket.se/statistik/regional-utveckling/regional-exportstatistik.html>

¹⁶ <https://arbetsformedlingen.se/for-arbetssookande/sa-hittar-du-jobbet/tips-inspiration-och-nyheter/artiklar/2021-04-08-stark-utveckling-for-jobb-i-norra-sverige>

¹⁷

https://www.norrbotten.se/publika/lg/regio/2018/Regional%20f%C3%B6rnyelse/kompetensforsorjningsanalys_webb.pdf

¹⁸ <https://www.regionfakta.com/norrbottens-lan/befolkning-och-hushall/befolkning/befolkningsforandring-25-ar/>

¹⁹ <https://www.scb.se/pressmeddelande/befolkningen-vantas-minska-i-atta-lan-till-2040/>

²⁰ <https://www.ingenjoren.se/2022/05/13/arbetslosheten-sjunker-igen-men-skillnad-mellan-inriktningarna/>

²¹ <https://www.sverigesingenjorer.se/aktuellt-och-press/nyheter/Lonerna-for-ingenjorer-varierar-kraftigt-i-landet/>

Den nya arbetsmarknaden – nya möjligheter för ingenjörer

Ingenjörer har varit relativt obenägna att lämna sin arbetsmarknadsregion för ett nytt arbete. Men efter två år av distansarbete till följd av pandemin har ingenjörer, i likhet med många andra yrkesgrupper, vant sig vid en större flexibilitet i var arbetet utförs.²² En stor global studie från EY visar att hela nio av tio anställda efter pandemin vill ha flexibilitet kring när och hur de ska arbeta.²³ Bland Sveriges Ingenjörers medlemmar vill drygt 6 av 10 arbeta på distans någon eller några dagar i veckan och drygt 2 av 10 större delen av sin arbetstid.²⁴

Dessutom säger nu en av fyra ingenjörer, motsvarande 60 000 personer, att de kan tänka sig att ta ett jobb på annan ort om lönen är 10–15 procent högre och om de själva får välja varifrån de kan tänka sig att arbeta.²⁵ Det motsvarar totalt 3 000 ingenjörer i Norrbotten och Västerbotten som kan tänka sig att byta till ett mer välbetalt jobb på annan ort.

Övriga delar av Sverige saknar inte företag som söker ingenjörer. Ericsson, Sweco, WSP, Vattenfall, Volvo AB och Volvo Cars arbetar också för klimatomställningen och söker ingenjörer.²⁶ Flera av dem är verksamma i regioner med betydligt högre lönenivåer än som hittills dominerat i norr.

Hög konkurrens kräver konkurrenskraftiga löner

Den nya, flexibla arbetsmarknaden i kombination med det stora behovet av teknisk kompetens innebär goda stora möjligheter för de ingenjörer som nu har större delar av landet som potentiell arbetsplats. För arbetsgivare som kan konkurrera med högre löner ökar också antalet möjliga nya medarbetare.

Men det ställer också krav. Likaväl som ingenjörer från intilliggande regioner och övriga landet kan arbeta i Norrbotten och Västerbotten, kan också ingenjörer som bor i länen förloras till andra regioner om villkoren där är bättre.

Om de storsatsande industrierna i Norrbotten och Västerbotten ska kunna konkurrera om ingenjörer behöver de därför erbjuda såväl konkurrenskraftiga löner som en flexibilitet i arbetsplats.

---

²² <https://unric.org/sv/hemmakontor-covid-19-kan-revolutionera-vart-arbetsatt/>

²³ https://www.ey.com/en_gl/workforce/how-employers-and-employees-are-envisioning-the-reimagined-workplace

²⁴ <https://www.sverigesingenjorer.se/aktuellt-och-press/nyheter/Sa-ser-ingenjorerna-pa-distansarbetet>

²⁵ <https://www.sverigesingenjorer.se/aktuellt-och-press/nyheter/60-000-fler-ingenjorer-kan-byta-jobb/>

²⁶ <https://www.ingenjoren.se/2021/11/23/sa-manga-ingenjorer-rekryterar-arbetsgivarna-2022/>

Box 1419, 111 84 Stockholm • Besök: Oxtorgsgatan 9-11
08-613 80 00 • info@sverigesingenjorer.se
sverigesingenjorer.se

